

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

*' Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus toimii yhdys-
 siteenä tutkimuksen, opetuksen ja käytännön työn välillä
 ja turvaa sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen ja
 erityispalveluiden kehittymistä ja välittymistä. '*

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUSKUKSEN KANNATUSYHDISTYS RY:N TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2004

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen työn tavoitteet ja tehtävät vuonna 2004 ovat:

1. Suuntaviivojen luominen pitkäjänteiselle kehittämistyölle.

- Keski-Suomen sosiaalialan kehittäminen alueen oloihin sopivien hankkeiden koordinaation avulla ja osallistuminen Sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamiseen.
- maakunnan palvelurakenteiden uudistamisen turvaaminen maakunnallisen sosiaalialan toimintaohjelman avulla
- maakunnallisten toimintamallien kehittäminen yhteistyössä eri palvelun järjestäjien ja toimijoiden kanssa

2. Tieteellisen ja kokemuksellisen tiedon yhdistäminen.

- monitieteisen/moniammatillisen tutkimuksen edistäminen
- tutkimusyhteyksien synnyttäminen erityisesti sosiaalialan soveltavan tutkimuksen alueella
- tieto- ja asiantuntijapankkien sekä koulutuskalenterin ylläpito
- yhteisten kehittämis- ja keskustelufoorumien tarjoaminen käytännön toimijoille, tutkijoille ja koulutuksen järjestäjille

3. Ammattitaidon parantaminen sosiaalialalla.

- kehittämis-, koulutus- ja tutkimushankkeiden koordinointi ja synnyttäminen
- menetelmien ja konsultaatiokäytäntöjen kehittäminen
- sosiaalialan hyvien käytäntöjen edistäminen

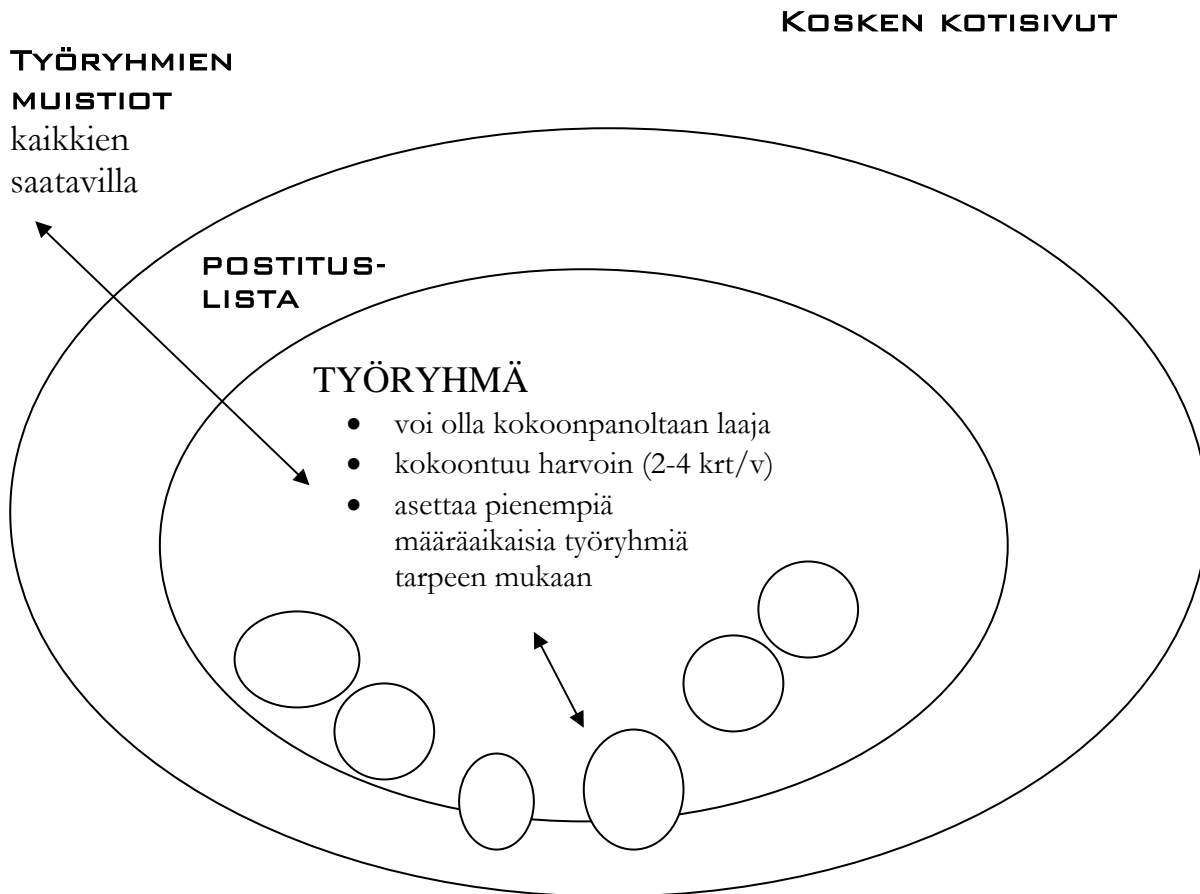
4. Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen.

- yhteiskunnallisten kysymysten ja sosiaalisten ongelmien esiin nostaminen
- sosiaalialan ohjelmatyön tekeminen ja linkittäminen muuhun maakunnalliseen ohjelmatyöhön
- sosiaalialan asiantuntemuksen esiin nostaminen

1. PAINOPISTEALUEIDEN TYÖ

Kosken toiminnan ytimen muodostaneet painopistealueiden työryhmät jatkavat työtään vuonna 2004. Työryhmien työn kehittämiseen paneuduttiin osaamiskeskuksen työverstaassa 22.10.2003. Työryhmien **toiminta-ajatuksiksi** kiteytyi sekä sosiaalialan työn syventäminen –*sosiaalisen kirkaaminen* että uudenlaisten työ ja toimintatapojen etsiminen moniammatillisissa verkostoissa –*rajojen ylittäminen*. Työryhmien **tehtäväksi** muotoutui: *'Kosken kunkin painopistealueen eri toimijoita saman pöydän ääreen kokoava Kosken toiminta-ajatus toimeenpaneva elin sekä maakunnan sosiaalialan kehittämisen keskustelutori.'*

Työryhmien verkostoitumistapa havainnolistuu seuraavasta kuvasta:

Työryhmissä sovittavia asioita:

- määritelläänkö osallistumiskauden kesto (esim. 2v/hlö) ?
- varahenkilöjärjestelmä
- kuinka pitkä on puheenjohtajan pesti ?
- selkiytetään kaikille se, miten asioita tuodaan käsiteltäväksi työryhmää
- selkiytetään puheenjohtajan ja sihteerin tehtävät
- tiedonvälitys jokaisen työryhmäläisen tehtävä !

Lastensuojelutyö

Lastensuojelutyöryhmän työn painopisteeksi muotoiltu: *Suunnitelmallisen lastensuojelutyön asiantuntemuksen kehittäminen koko maakunnan alueella* on edelleen ajankohtainen. Tältä pohjalta kehittämishankkeeksi muotoutunut 'Vaikuttavuutta ja näkyvyyttä lastensuojelun avohuoltoon' –hanke jatkuu vuoden 2004 ajan. Hankkeessa yhdistyvät kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän työ, dokumentoinnin kehittäminen avohuoltoprosessin tueksi ja suunnitelmallisen, lapsilähtöisen lastensuojelutyön koulutus.

Toinen meneillään oleva hanke 'Sukupolvet verkoksi' jatkuu myös vuonna 2004. Hankkeessa kehitetään vapaaehtoistyön ja ennaltaehkäisevän lastensuojelutyön menetelmiä. Keskeisenä teemana on sukupolvien välinen mentorointi.

Sijaishuollon verkoston työn pohjalta on tehty hankehakemus Sijaishuollon maakunnallisen kehittämis-, koulutus- ja arviointiyksikön perustamiseksi maakuntaan. Kehittämissyksikön työssä on tarkoitus hyödyntää maakunnallisesti toimivan Jyväskylän sijaishuoltoyksikön ja Keski-Suomessa toimivien lukuisten lastensuojeluun ja sijaishuoltoon erikoistuneiden järjestöjen erityisosaamista. Sijaishuollon alueella jatkaa toimintaansa edelleen Laituri-hanke, jossa Koskella on ollut merkittävä rooli.

Ryhmän teemaan liittyy myös perheväkivaltatyön koordinointiin liittyvän hankkeen kehittäminen. Hanketta on suunniteltu yhteistyössä oppilaitosten, järjestöjen ja maakunnan perheneuvoloiden kanssa. Vuoden 2004 mittaan on tarkoitus sopia myös Harava-projektin tulosten juurruttamiseen ja edelleenkehittämiseen liittyvän työn siirtämisestä Koskelle.

Varhaiskasvatustyö

Työryhmän jatkaa teemalla *Jaetun asiantuntemuksen pitkäjänteinen kehittäminen monimuotoisessa varhaiskasvatuksessa*. Teema toteutuu Verkostoituva erityispäivähoito –hankkeessa, joka jatkuu vuoden 2005 loppuun. Hankkeessa on mukana 10 keskisuomalaista kuntaa. Sen avulla pyritään turvaamaan erityispäivähoidon osaaminen ja palveluiden saanti myös niissä kunnissa, joissa ei ole erityiskoulutettua henkilöstöä. Hankkeessa etsitään erilaisiin päivähoidon toimintaympäristöihin sopivia toimintamalleja, verkostoyhteistyötä ja konsultaatiokäytäntöjä koulutuksen, kehittämisverstaaiden ja työkokousten avulla.

Vuoden 2004 kevätkaudella toteutuu STM:n rahoittama koulutuskokeilu, jolla etsitään uudenlaisia täydennyskoulutusmalleja sosiaalialalle. Koulutus toteutetaan moniammatillisille, pikkulapsiperheissä työtä tekeville työryhmille. Koulutus toteutetaan yhteistyössä JAMK:n kanssa.

Vuodelle 2004 ollaan hakemassa rahoitusta maakunnan perhepäivähoidon tilaa selvittävään hankkeeseen. *Pelastetaan perhepäivähoito!* -hankkeen tarkoituksena on parantaa perhepäivähoidon asemaa varhaiskasvatuksen kentällä, turvata hoitomuodon tulevaisuus kehittämällä perhepäivähoidon ohjausta, kehittää perhepäivähoidon sisältöä vastaamaan yhä vaativampiin kasvatusta- ja hoitotyön haasteisiin ja tukea perhepäivähoitajia työssä.

Vammaistyö

Työryhmän kehittämisajatus ”*Vammaispalveluiden maakunnallisten toimintamallien kehittäminen*” tulee toteutumaan Vammaispalveluiden keskisuomalainen toimintamalli –hankkeen jatkumisena vuonna 2004. Hankkeessa edetään vuonna 2003 tehtyjen selvitysten mukaisesti hajautetun toimintamallin ja sitä tukevien erityispalvelujen kehittämisellä. Hankkeessa tutkitaan myös kehitysvammahuollon hallinnollisten rakenteiden uudistamista ja kehitysvammalain ja vammaispalvelulain yhteensovittamista. Osaamiskeskus tekee läheistä yhteistyötä Keski-Suomen vammaispalvelusäätiön kanssa.

Vammaistyöryhmän työn keskeisiä muotoja ovat maakunnan työntekijöille järjestettävät työkokoukset. Vuonna 2004 järjestetään työkokoukset erikseen kehitysvammatyötä tekeville ja muuta vammaistyötä tekeville.

Vanhustyö

Työryhmän tehtäväksi kiteytynyt ”*Hyvän vanhuuden mahdollistaminen laadukkaalla vanhustyöllä, jossa ikääntynyt on oman elämänsä keskeisin asiantuntija.*” ohjaa edelleen ryhmän työtä. Ennaltaehkäisevä vanhustyö ja palveluohjaus –hanke jatkaa toimintaansa. Hankkeessa kehitetään ennaltaehkäisevien kotikäyntien sisältöä, toteutustapaa sekä vaikuttavuutta. Toisena kehittämisalueena on päiväkeskuksissa toteutettu palveluohjaus. Lisäksi hankkeeseen liittyy Seniori-info –portaalin synnyttäminen.

Vuodelle 2004 on Raha-automaattiyhdistykseltä haettu rahoitusta Yhteisötaide –hankkeeseen. Lisäksi osaamiskeskus on ollut mukana hakemassa ja synnyttämässä omaishoidon kehittämishanketta.

Vanhustyöryhmän järjestämät seminaarit ja työkokoukset jatkuvat. Työkokouksia järjestetään erikseen sekä avopalveluohjaajille että päiväkeskusten vetäjille.

Päihdetyö

Päihdetyöryhmä toimii osana Keski-Suomen päihdeforumia. Koske vastaa edelleen ”*Koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinaatio*” osa-alueesta. Päihdetyöryhmän ja päihdeforumin työtä tulee vuonna 2004 suuntaamaan Kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanon mukanaan tuomat mahdollisuudet. Vuonna 2004 on tarkoitus valmistella maakunnallista päihdestrategiaa Keski-Suomeen.

Koulutustyö

Koulutusyhteistyöryhmä ei käsittele sosiaalialan substanssialueisiin liittyvää koulutusta, vaan sen ehtävänä on koulutuksen ja työelämän yhteyksien ylläpito. Tämä tehtävä toteutuu mm. opetuksen ja täydennyskoulutuksen muotoja kehittämällä sekä sosiaalialan tehtävärakenteita tutkimalla ja uudistamalla. Vuoden 2004 aikana kehitetään edelleen ajatusta yliopiston ja ammattikorkeakoulun yhteisestä Työelämäkoordinaattori –hankkeesta. Koulutusyhteistyöryhmä huolehtii myös maakunnan yhteisen koulutuskalenterin ylläpidosta ja kehittämisestä.

2. EKONSULTAATIO –HANKE

Sosiaalihuollon ekonsultaatio –hanke päättyy vuoden 2004 aikana. Keski-Suomessa on voimallisesti kehitetty sosiaalialan konsultaatiokäytäntöjä ja kehitetty Kolmen tolpan tolkkumalli. Malliin sisältyviä maakunnallisia konsultaatiorenkaita kokeillaan alkuvuodesta. Nämä samat henkilöt, jotka toimivat oman erityisalansa konsultteina ovat jäseninä Keski-Suomen sosiaalialan asiantuntijapankissa. Hankkeen päättyessä suunnitellaan hankkeen työn juurruttaminen ja edelleenkehittäminen osaksi Kosken työtä.

3. SOSIAALIALAN SOVELTAVA TUTKIMUS KESKI-SUOMESSA

Vuoden 2004 aikana on tarkoitus käynnistää sosiaalialan soveltavaa tutkimustoimintaa vuoden alussa valmistuvan esiselvityksen linjausten mukaisesti. Kun osaamiskeskusyhteisössä toteutettu tutkimustoiminta löytää paikkansa ja rahoittajansa, paranevat Kosken luotettavuus ja uskottavuus asiantuntijaorganisaationa. Samalla osaamiskeskustyön kokonaisuus täydentyy.

4. SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA

Osaamiskeskus aloittaa vuonna 2004 sosiaaliasiamiestoiminnan. Toimintaa varten palkataan työntekijä ja palveluiden ostosopimuksen piiriin on ilmoittautunut 12 keskisuomalaisesta kunnasta, joiden yhteinen asukaspohja on noin 170000 henkeä. Sosiaaliasiamiestoiminnan avulla osaamiskeskus palvelee alueen kuntia ja asukkaita tarjoamalla puolueettoman ja asiantuntevan foorumin vakeiden asiakastapausten selvittelyyn.

Osaamiskeskus tarjoaa hyvän ympäristön asiakkailta tulevalle palautteelle ja vuosittaisissa sosiaaliasiamiehen kertomuksissa esiin nostettujen kehittämistarpeiden eteenpäin työstämiseen esim. kehittämishankkeiksi.

5. TIEDOTUS- JA JULKAISUTYÖ

Vuonna 2004 toteutetaan viestintäsuunnitelmassa luotuja linjauksia. Kosken kotisivuja työstetään eteenpäin ja niiden käyttöä tehostetaan. Kotisivujen yhteys ja yhtensopivuus Sosiaaliportin kanssa varmistetaan.

Tiedonvälittämis- ja tietohuoltotehtävää tukevaa Soskes –hanketta viedään eteenpäin. Sen tarkoituksena on tuottaa Medikesin tekniselle pohjalle kanssa sosiaalialan tarvittavaa tietoa maakunnan sosiaali- ja terveysalan henkilöstön käyttöön. Soskes –hankkeen yhteydessä selvitetään myös, miten osaamiskeskuksen kotisivut toimivat yhteistyössä Soskes –sivuston kanssa.

Osaamiskeskuksen kahdessa eri julkaisusarjassa tullaan julkaisemaan sekä tutkimusraportteja että selvityksiä ja hankeraportteja.

6. SOSIAALIPOLIITTINEN VAIKUTTAMISTYÖ

Kosken yhtenä tehtävänä on sosiaalipoliittisen keskustelun herättäminen Keski-Suomen maakunnassa. Tässä yhteydessä on mahdollista tuoda esiin sosiaalialan osaamista, sosiaalialan tutkimuksessa syntynyttä tietoa ja tarjota erilaisia ratkaisuja yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kehittämistyöhön. Vaikuttamistyötä voidaan tehdä ainakin seuraavilla tavoilla:

- Osallistumalla maakunnan kehittämistyöhön eri foorumeilla
- Koordinoimalla sosiaalialan kansallisen kehittämisohjelman toimeenpanoa ja työstämällä maakunnallinen sosiaalialan toimintaohjelma. Työtä varten perustettua maakunnan sosiaalijohtajista koostuvaa työryhmää täydennetään eri alojen erityisosajilla ja oppilaitosten edustajilla.
- Tekemällä yhteistyötä Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistyksen kanssa. Tästä esimerkkeinä ovat 3. sektorin tutkimusyhteistyö ja Köyhyys ja eriarvoisuus Keski-Suomessa -seminaarin toteuttaminen
- Osaamiskeskus järjestää yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa korkeatasoisen sosiaalipoliittisen seminaarin

7. MUU TOIMINTA

- Keski-Suomen sosiaalijohdon työkokousten järjestäminen kaksi kestää vuodessa
- valtakunnallisten osaamiskeskuspäivien järjestäminen elokuussa
- Osallistuminen Hyvinvointikeskus -hankkeeseen
- Terveydenhuollon sosiaalityöntekijöiden työn kehittämiseen osallistuminen
- Osallistuminen joidenkin keskeisten kehittämishankkeiden ohjausryhmiin
- Projektityöntekijöiden vertaistuki- työkokouskäytännön jatkaminen ja kehittäminen
- Hyvinvointiteknologian kehittämiseen osallistuminen
- Toimiminen EU -hankkeiden käynnistämiseksi yhteistyössä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa.

8. OSAAMISKESKUKSEN SISÄINEN TYÖ

- Hallitus kokoontuu vuoden aikana 7 kertaa.
- Neuvottelukunta kokoontuu vuoden aikana 2 kertaa
- Osaamiskeskuksen valtakunnallisen arvioinnin toteutus syys-lokakuun vaihteessa
- Osaamiskeskusjohtajien strategia- ja kehittämiskoulutukseen osallistuminen
- Taloushallinnon ja toimistotyön kehittäminen
- Työpaikkakokousten, viikkokahvien ja kehittämiskeskustelujen vakiinnuttaminen